

ZLOČIN U BARANJI

Županijski sud u Osijeku

Optužnica KT-136/94, od 3. travnja 2001. godine, izmijenjena 14. ožujka 2002. godine

Ukidbeno rješenje Vrhovnog suda RH: I Kž-589/02, od 7. svibnja 2003. godine

Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, čl. 120., st.1., OKZ RH

Optuženi: Nikola Alaica, Mile Bekić, Drago Karagaća, Petar Mamula, Milan Prusac, Sreto Jovandić

Tužitelj: zamjenik Županijskoga državnoga odvjetnika iz Osijeka Željko Krpan

Branitelji: odvjetnik Slobodan Budak, branitelj opt. Nikole Alaice, Mile Bekića i Petra Mamule; odvjetnik Stevan Doboš, branitelj opt. Drage Karagaće, Milana Prusca i Srete Jovandića; odvjetnik Artur Fishbah – branitelj opt. Petra Mamule

Vijeće za ratne zločine:

sudac Zvonko Vekić, predsjednik Vijeća

sudac Nikola Sajter, član Vijeća

sutkinja Branka Guljaš, članica Vijeća

IZVJEŠTAJI S RASPRAVA

Izveštaji: Veselinka Kastratović, Centar za mir, Osijek

15. veljače 2006. godine – izvanraspravno ispitivanje svjedoka

Predsjednik Vijeća je, uz suglasnost stranaka u postupku, suglasno odredbi čl. 305., st. 4., ZKP-a, izvanraspravno ispitao jedanaest prisutnih svjedoke. Svi su upoznati s pravima i obvezama svjedoka.

Svjedokinja Biserka Alaica, supruga optuženoga Nikole Alaice, je svjedočila kako je optuženi pribavio dozvolu za prelazak preko mosta u Batini za njezinog ujaka i unju, Ankicu i Josipa Jalšaveca. Ona i suprug su ih pratili preko mosta do granice. Na taj su način Ankica i Josip Jalšavec uspjeli izaći iz Baranje i otići u Osijek svojoj djeci.

Svjedokinja **Karolina Kerovec**, punica optuženoga Alaice a sestra Josipa Jalšaveca, je svjedočila da je na bratovu molbu prihvatila pričuvati mu traktor, prikolicu i cisternu kada je on namjeravao otići iz Baranje na liječenje, o čemu posjeduje od brata potpisani dokument. Nakon što se je brat, Josip Jalšavec, vratio u Baranju, traktor mu je odvezao njezin zet, opt. Nikola Alaica, a po prikolicu i cisternu je došao sam.

Svjedokinja Kata Hadžić je u ostala kod ranijeg iskaza. Pojasnila je da joj je Trbović, koji je nosio obavijesti tko mora otići iz sela, rekao da ona može ostati jer da je optuženi Nikola Alaica nije stavio na spisak. Iz toga je zaključila da je u Štabu Teritorijalne obrane (TO) u Kozarcu, optuženi Nikola Alaica zajedno sa Vladom Livazovićem, pravio spiskove onih koje treba istjerati iz Kozarca. Optuženoga Alaicu nije vidjela u drugim okolnostima u Štabu TO-a. Vidjela je Vladu Livazovića koji je, 27. ili 28. kolovoza 1991. godine, kada su iz sela protjerivani Hrvati, naredio da Hrvati budu označeni crvenim trakama. Tada je ubijen Ivan Malek, a ranjen jedan bračni par.

Svjedok Ivan Kusik je u cijelosti ostao kod svoga ranijeg iskaza. Svjedoka je ispitivao Obradović Milorad a ne optuženi Nikola Alaica koji se je, ušavši u prostoriju, iznenadio kad ga je vidio. Tada mu je optuženi Alaica rekao: «Ubio bi Boga u tebi da nismo dugogodišnji prijatelji». Nije vidio da je optuženi Alaica nekoga maltretirao, iako je čuo o tome.

Svjedok Nikola Kršić je u cijelosti ostao kod svojih ranijih iskaza da optuženi Alaica, a niti netko drugi od optuženika, nisu protiv njega vodili bilo kakav disciplinski postupak.

Svjedok optuženoga Mamulu poznaje od svoga dolaska u Baranju, od 1960. godine, no nije čuo da se Mamula družio sa Sekanićem.

Svjedok **Jožef Vig** je ostao kod svojih ranijih iskaza da je optuženi Alaica pomogao da se njegova majka vrati iz progonstva a da je optuženi Mile Bekić pomogao drugim osobama nesrpske nacionalnosti, ishodio im dozvole za ulazak i izlazak u Baranju, kad su išli na liječenje ili u trgovinu.

Svjedokinja **Durđa Kolarić** i svjedok **Janoš Virag** su rekli da u ostaju u cijelosti kod svojih iskaza danih tijekom ranijeg postupka.

Svjedok **Marko Tomić** je rekao da u cijelosti ostaje kod ranijih iskaza. Cijelo je vrijeme bio u Kozarcu, protjerivanja iz Kozarca su činili Pajo i Nenad sa Bilogore. Iz sela je otišao Varga Stjepan, Bartolić i još najmanje 20 osoba. Čuo je da su odvezeni autobusom.

Optuženi Alaica je tražio da se mještani vrate a da se Pajo i Nenad maknu iz mjesta, jer su nezakonito otjerali Hrvate. Rekao je da je optuženi Alaica pomogao mnogima, svakomu u Kozarcu, tko je to od njega tražio.

Svjedok **Franjo Piknjač** je u cijelosti ostao kod svojih ranijih iskaza. Ostao je u Kozarcu, zna da su mještani otjerani iz sela, no, nije vidio autobus kojim su odvezeni. Mještane su iz sela tjerali ljudi koji su došli u Kozarac iz Grubišnog Polja.

Svjedok **Matija Durin** je u cijelosti ostao kod ranijih iskaza. Optuženi Alaica ga je ispitivao u zatvoru u Belom Manastiru, nakon što se svjedok vratio iz Srbije. Na ispitivanje su ga dovele njemu nepoznate osobe nakon što su ga, u podrumu pretukle osobe koje, također, ne poznaje. Pri ispitivanju koje je trajalo oko sat vremena ga optuženi Alaica nije maltretirao niti tukao, bio je kao inspektor korektan. Ispitivao ga je o članstvu u HDZ-u i rekao : «Što ti je to trebalo?».

Svjedok **Franjo Joh** je u cijelosti ostao kod ranijih iskaza. Smatra da je imao neugodnosti jer da su Srbi krivo shvatili njegovo sudjelovanje u kupnji 300 kg dinamita za potrebe Sekretarijata narodne obrane. Optužili su ga da je tim dinamitom minirao srpske kuće, što nije bilo točno.

Optuženi Drago Karagaća mu je prilikom uhićenja stavljao cijev od puške u usta. Vjeruje da je optuženi pri tomu izvršavao zapovijed ali da ga nije mogao ubiti, kako se to od njega, vjerojatno, tražilo.

Optuženi Alaica ga je ispitivao, radio je svoj posao, osobno ga nije fizički zlostavljao, ne zna je li naredio da ga tuku i maltretirao u podrumu, misli da nije mogao spriječiti druge da ga tuku, jer je imao nadređene. U zatvoru u Belom Manastiru tukao ga je Žučo i Žućin brat.

Optuženi Alaica mu je donosio u zatvor hranu, piće i rublje jer je bio dobar sa svjedokovim bratom. Svedokov otac nije dobio dopuštenje da ga u zatvoru posjećuje ali su ga, zahvaljujući optuženomu Alaici, u zatvoru u Borovu posjetili brat i sestra.

16. veljače 2006. godine - čitanje optužnice, saslušanje svjedoka

Glavna rasprava počela je čitanjem optužnice Županijskoga državnoga odvjetništva (ŽDO) iz Osijeka, br. 136/94, od 3. travnja 2001. godine, izmijenjene 14. ožujka 2002. godine.

Optuženici su se izjasnili da se ne osjećaju krivima. Svoju obranu iznijet će na kraju dokaznog postupka.

Svjedok **Gizela Zemljak** je ostala kod ranijih iskaza. Optuženi Drago Karagaća je došao u njezinu kuću 7. svibnja 1992. godine. Par dana nakon toga došli su policajci i naredili da se ona i majka moraju iseliti do 12 sati toga dana. Svjedokinja zna da je puno ljudi iz boljih kuća u Belom Manastiru moralo napustiti svoje kuće, kako bi u njih bili useljeni ljudi iz drugih dijelova RH. Kako je svjedokinja tada izjavila da ne žele ići iz Baranje, žele ostati jer nemaju nigdje nikoga, rekli su joj da ostanu ali su im zabranili izlaske iz kuće. Poslije dvanaest sati došli su i uzeli ključeve od kuće. Nisu rekli u čije ime dolaze.

Svjedokinja je rekla da nije nikada optuživala optuženoga Karagaću, o optuženomu Petru Mamuli nije nikada ništa čula. U Baranji je ostala do 22. prosinca 1992. godine.

O stradanju svoga supruga Pave Zemljaka, svjedokinja je čula da je su za to odgovorni Milan Bogunović i Žučo, za koga misli da mu je ime Zoran Vukšić.

Svjedoci **Veljko Salonja** i **Sava Latinović** su rekli da ostaju pri svojim ranijim izjavama.

Svjedok **Josip Šarc** je rekao da ostaje kod svoje izjave. Dodao je: «*Od ovih nitko mene nije tukao, već oni drugi*».

Svjedok **Ivica Plazibat** je rekao da ostaje pri svom ranijem iskazu, te je izjavio da je optuženi Mamula imao velikih problema što je Hrvate i Mađare, koji su ostali u Baranji, ostavio na poslu. Na pitanje branitelja Slobodana Budaka da li se sjeća je li optuženi Mamula 1991/92. godine nosio naočale, svjedok je rekao da tada optuženik nije nosio naočale.

Svjedok **Ferenc Taus** je rekao da ostaje kod ranijeg iskaza, te je dodao da mu je optuženi Mamula pomogao tijekom rata.

Svjedok **Antun Knežević** je rekao da ostaje u cijelosti kod ranijih iskaza. Potvrdio je da mu je optuženi Mamula, kad ga je vozio u Beli Manastir, rekao da ga može odvesti u svoju vikendicu, koja se nalazi između Batine i Zmajevca.

Svjedok **Jovan Narandža** je tražio da mu se pročitaju njegovi raniji iskazi te ih je u cijelosti potvrdio. Poznato mu je da je optuženi Petar Mamula radio kao direktor banke i «Obnove». Branitelj Slobodan Budak je tražio da se pročita iskaz svjedoka iz istrage, dan 1997. godine. Na pitanje, zašto tada nije rekao da ga je optuženi Mamula udario u genitalije, već je o tome govorio kasnije, svjedok je rekao da je govorio, no, da istražni sudac taj dio njegova iskaza nije unio u zapisnik. Ne sjeća se točno koja mu je pitanja istražni sudac postavljao.

17. veljače 2006. godine – saslušanje svjedoka

Svjedokinja **Zdenka Kner** i **Matija Peran** su u cijelosti ostale kod ranijih iskaza, da nikoga od optuženika ne poznaju, da su u Branjinom Vrhu bile druge osobe, koje su ih tjerale iz sela.

Svjedok **Karlo Plac** je rekao da u cijelosti ostaje kod svojih ranijih iskaza.

Svjedokinja **Ankica Svetličić** je rekla da ostaje kod svojih ranijih iskaza i dodala da su svi, koji su optuženi, bili puki izvršitelji, a oni koji su odgovorni nisu nazočni. Rekla je da su odgovorni bili dostupni 1997. godine i stoga ju je iznenadilo što nisu bili tada procesuirani.

Prijedlozi dokaznog postupka

Vijeće je, s obzirom da se stranke u postupku nisu protivile suprotnim dokaznim prijedlozima, prihvatilo saslušati svjedoke za koje je Vrhovni sud RH tražio da se saslušaju, kao i one koje su predložili ŽDO i branitelji. Vijeće će pribaviti dokumentaciju o novačenju za 1993. godinu od Ureda za obranu Beli Manastir.

15. ožujka 2006. godine – saslušanje svjedoka

Svjedokinja Julijana Matošić je dala tri iskaza pred sudom. Prije okupacije je živjela kod kćerke u Zagrebu. Suprug je ostao u Baranji, bio je slijep, stoga se ona vratila u veljači 1992. godine po njega. Dana 20. veljače 1992. godine u kuću su došli Mile Bekić i Boško Poznić. Rekli su da traže oružje i tražili od nje da iseli iz kuće. Bekić ju je fizički napao jer nije željela ići u policiju i uzeti papire za iseljenje. Naišla je njezina unuka, razgovarala je s Bekićem, nakon čega je Bekić zabranio svjedokinji da izlazi iz kuće. Dva dana nakon toga, a nakon što joj je pod kuću stavljena eksplozivna naprava, svjedokinja se iselila.

Obratila se optuženomu Bekiću neka sve prizna i pokaje se, ona tada njemu i svima ostalima oprašta, a sud neka radi svoj posao.

Branitelj opt. Bekića stavio je primjedbu da je svjedokinja u svom ranijem iskazu točno opisala fizički izgled osobe imenom Mile Bekić, koji ne odgovara izgledu njegova branjenika.

Svjedok Josip Klasić je na pitanje zamjenika ŽDO-a iz Osijeka o tomu kada je otišao u vojsku, odgovorio da je to bilo 1993. godine. Tri su autobusa prevezla mladiće iz Belog Manastira, Kneževa i drugih mjesta u vojsku. Na pitanje je li imao problema po osnovi nacionalne pripadnosti, svjedok je rekao da nije imao. Među mladićima koji su išli u vojsku bilo je Srba, Hrvata, Mađara. Poznaje optuženoga Bekić Mileta, nije mu pravio probleme.

Svjedok Dragutin Borovečki je na pitanje, je li u akciji, u selu Čeminac, tko ubijen ili zlostavljan, odgovorio da nije. U njegovoj je kući rađen pretres, nisu mu rekli zašto, navodno su tražili oružje. Optuženi Alaica mu nije ulazio u kuću, premda je prošao pored njegove kuće, a drugi su ulazili. Pri pretresu su iz ormara pobacali sve stvari, pokidali vrata ormara.

Svjedok Zoran Bandov je rekao da se dosta toga više ne sjeća. On i još neke osobe su bili zarobljeni. Rekao je da bi njegov kolega Grčić Milan o tome mogao više reći, jer je i onda radio, a i sada radi, u Policijskoj postaji Beli Manastir. U kritično vrijeme Grčić je radio kao dežurni šef smjene u miliciji u Belom Manastiru. Na barikadi je optuženi Petar Mamula zapovjedio da jedna muška osoba stavi svjedoku cijev u potiljak, ali ga nije na drugi način zlostavljao.

Na upit branitelja, optuženoga Mamule, svjedok odgovara da je optuženi Mamula do 23. kolovoza 1991. godine radio TO Beli Manastir. Na pitanje o tome što je na raspravi, dana 10. prosinca 2001. godine, spomenuo osobe imenom Mikola Šarkez i Zoran Milanković, tj. gdje su te osobe živjele prije, svjedok je rekao da su oni Baranjski, a osoba po nadimku «Četka» je također u kritično vrijeme živjela u Baranji, u Belom Manastiru.

Svjedok Vlado Kočiš, (svjedok obrane), je bio radnik «Šumarije» u Belom Manastiru, ostao je živjeti u Belom Manastiru. Optuženi Alaica ga je ispitivao o nesreći koju je doživio u rujnu 1991. godine na bentu kada je iz Belišća pucano po terenskom vozilu „Šumarije“ u kome je bilo njih pet radnika, dvojica su ranjeni a dvojica su poginuli. Optuženi je pri ispitivanju bio profesionalno korektan.

Svjedok **Stipe Tutenov, (svjedok obrane)**, optuženoga Nikolu Alaica poznaje preko 40 godina, prijatelji su. U par navrata u ratu, kada se bojao se za svoju sigurnost, požalio se Alaici i on mu je rekao da će vidjeti što može učiniti. Tako je učinio i nakon što je čuo da je loše prošao jedan njihov prijatelj Josip Čurić, te nakon što mu je jedan susjed prijetio da je sada na njega red. Nabavio si je oružje, Magnum 357. Svjedok misli da on nije bio jedini Hrvat kome je Alaica pomogao. Pomogao je i njihovom prijatelju Oršolić Vinku.

Svjedok Josip Čurić je najviše problema imao u Gajiću. Došljaci, a ne domaći policajci, su krali i tukli ljude. U njegovu su kuću dolazili 6 puta, nosili su što su htjeli. Zadnji put su

vezali njega i suprugu, tukli su ih, prijetili su da će supruzi prerezati vrat a kćerki, koja je retardirana i nepokretna, prijetili da će joj odrezati prste i staviti u zamrzivač. Ranije su mu oduzeli i auto tako da sa nepokretnom kćerkom nije mogao ni pobjeći. Požalio se Nikoli Đorđeviću koji ga je pozvao u policiju i savjetovao da uzme oružje radi zaštite. To su mu savjetovali i u policiji u Osijeku. Nikola Đorđević i Zdjelarević su mu pomogli da dobije papire za oružje, a Nikola Alaica mu je nabavio oružje. Alaica i njegovi prijatelji štitili su ih koliko su mogli.

Svjedok Dragutin Kedmenac je tijekom Domovinskog rata bio u Belom Manastiru. Optuženoga Alaicu poznaje još iz Kozarca, gdje je za vrijeme rata ostala živjeti njegova šogorica Agata Ovčar. Njoj je Optuženi Alaica za vrijeme rata sačuvao vrijednije stvari i novac koje je nakon rata sve vratio. Prema njegovim saznanjima Alaica je pomagao i ostalim Hrvatima u selu tijekom rata.

Na upit optuženoga Alaice svjedok je posvjedočio da su telefonske prijete osobe koja je stanovala preko puta prestale nakon što je o tome razgovarao sa Alaicom.

Svjedok Stjepan Petrešev je rekao da ostaje kod svoga ranijeg iskaza.

Svjedok Jovan Protić je 1991. godine radio u „Naftagasu“ kao šef voznog parka distribucije goriva. Optuženoga Petra Mamulu upoznao je u svezi s dogovorom o snabdijevanju Baranje gorivom kada je, u kolovozu 1991. godine, «Naftagas» počeo snabdijevati Baranju gorivom. Dogovori su se odvijali dijelom u Baranji (Bilju) a dijelom u Novom Sadu, 9. i 10. rujna 1991. godine. Petar Mamula je bio obučen u civilno odijelo, s kravatom, nije nosio naočale.

Svjedok Dragan Vukelić je optuženoga Petra Mamulu upoznao u kolovozu 1991. godine pri razgovorima o snabdijevanju Baranje naftom. Naftu je Petar Mamula nabavljao za potrebe ogrijeva stanovništva, Doma zdravlja, Doma umirovljenika u Belom Manastiru. Sa Jovanom Protićem je Petra Mamulu našao u Bilju. Petar Mamula je bio u odijelu s kravatom, nije imao naočale. Sprijateljio se sa Mamulom stoga što je vidio da je zadržao u radnom odnosu na benzinskim crpkama ljude koji nisu Srbi. U Batini je radio Ferenc Taus, a u Belom Manastiru je šef crpke bio Plazibat.

16. ožujka 2006. godine - saslušanje svjedoka

Svjedokinja Nela Sklepić saslušana je u tri navrata pred sudom. U Karancu živi od 1946. godine, Karanac je napustila 1991. godine. Poznaje optuženoga Nikolu Alaicu.

Njezinog supruga je u Karancu udario neki Mitrović. Suprug je s ostalim mještanima kamionima prevežen u Beli Manastir, u zatvor. Kada ga je posjetila u zatvoru vidjela je da povrijeđen, plav. Tu je sreća Nikolu Alaicu, obratila mu se, rekao joj je da će potpisati da njezinog supruga puste ali nema saznanja je li optuženi doista potpisao ili nije. Suprug je u zatvoru bio 20 dana. Ponovila je da joj je suprug pričao da su ga tukli stražari i Alaica, da je optuženi Nikola Alaica naređivao onima koji su tukli i da je suprug rekao: «Nikola Alaica je tome svemu kriv». Sama nije vidjela optuženoga Alaica da je nekoga tukao.

Svjedokinja navodi da je optuženi Nikola Alaica dao Vargi novac, koji je ovaj podijelio mještanima. Zamolila je Nikolu Alaicu da joj pomogne ishoditi papire za izlazak njezine gluhonijeme sestre ali je rekao da to ne može učiniti.

Iz Grubišnog Polja su došla trojica i tjerali ih iz sela. Misli da je Alaica odgovoran za njihov odlazak iz sela, jer je sjedio u štabu i mogao je pomoći. Nije vidjela da je Alaica nosio oružje i uniformu.

Branitelj optuženoga Nikole Alaice prigovorio je iskazu svjedokinje.

Svjedok Stjepan Ranogajec (svjedok obrane) je tijekom Domovinskog rata živio u Čemincu. Poznaje optuženoga Nikolu Alaicu, no nije ga vidio za vrijeme granatiranja niti dok je bio u zatvoru u Dardi i Belom Manastiru. U zatvoru je bio u dva navrata, u ožujku 1992. godine, te od 3. do 10. travnja 1992. godine, za koje vrijeme su mu nestali otac i stric koji do danas nisu nađeni. Optuženoga Alaicu je vidio 1992. ili 1993. godine jednom u Kozarcu, u jednoj kancelariji u zadruzi. Zna za oštećenog Dragutina Borovečkog, mještanina Čemince koji je u rujnu 1991. godine bio u Čemincu. Zna da je Dragutina Borovečkog maltretirao sin jedne radnice s poljoprivrede.

Prijedlog tužitelja da se svjedoci privedu policijom

Tužitelj je, pozivajući se na uputu Vrhovnog suda RH u ukidbenom Rješenju, predložio da se svjedoci koji se nisu odazvali pozivu niti su opravdali svoj izostanak, na slijedeću raspravu privedu policijom. Predsjednik Vijeća će kontaktirati još jednom dvoje svjedoka koji su iskazali da imaju objektivnih poteškoća za dolazak.

Branitelji su se suglasili s tim prijedlogom.

12. travnja 2006. godine – saslušanje svjedoka

Svjedok Belaj Ivan

O maltretiranju pri ispitivanju u zatvoru u Belom Manastiru

Predsjednik Vijeća je svjedoku predočio njegova tri različita iskaza: 1. u istrazi je naveo da ga je u zatvoru u Belom Manastiru tukla Violeta Ilić i druge osobe a da je optuženoga Nikolu Alaicu uočio u podrumskim prostorijama. 2. na raspravi 27. listopada 2000. godine rekao je da ga je opt. Alaica ošamario i udario nogom. 3. na raspravi 25. listopada 2001. godine rekao da ga opt. Alaica nije tukao, a da ga je udario s leđa u rebra. Na pitanje je li ga opt. Nikola Alaica tukao, i ako jeste na koji način ga je tukao, svjedok je rekao da su ga pri ispitivanju tukli Violeta Ilić i osoba nadimkom «poštar», Stanislav; da je u sobi za ispitivanje bilo puno osoba; da ga opt. Nikola Alaica nije tukao niti zlostavljao, nešto mu je dobacivao i da misli da ga je jednom ošamario.

Na upit branitelja opt. Alaice je li ga optuženik ispitivao ili ne, svjedok odgovara da je prošlo puno vremena, ne želi nikoga krivo optuživati, svi su ga nešto ispitivali, nitko mu nije rekao zašto je uhićen. Na predočenje njegova ranijeg iskaza u kome je naveo da ga je optuženik pitao o selu i oružju, svjedok odgovara da su ga svi ispitivali tko je od seljana u HDZ-u i tko od Hrvata ima oružje. Optuženik ga je jednom ispitivao, nije ga maltretirao, pitao ga je nešto o oružju kod Hrvata. Na pitanje što mu je optuženik konkretno uradio, svjedok odgovara da ga je ošamario, *ne zna* zašto je na prošloj raspravi rekao da ga je optuženik udario s leđa u rebra, a šamar nije spominjao.

Branitelj opt. Alaice je stavio prigovor na tvrdnju svjedoka da ga je optuženi zlostavljao.

O odvođenju u zatvor u Borovo Selo i spiskovima za uhićenje

Tužitelj je svjedoka pitao kako je saznao za popis osoba koje treba uhititi i kako je saznao da je optuženi Alaica, prema ranijem iskazu svjedoka, sastavljao taj popis.

Svjedok je naveo da su ga slobode lišili Jarić i Duško Mađar, s još nekoliko osoba u dobi između 17 i 18 godina života. Potvrdio je da mu je Jarić rekao da ga uhićuju stoga što se nalazi na spisku koji je sastavio opt. Nikola Alaica. Da je optuženi Alaica zajedno s Jarićem pravio spisak nekoliko ljudi iz sela koje treba uhititi svjedok je čuo i tijekom vožnje prema Borovom Selu. U autobusu su to rekli Miroslav, koji je prije rata vozio kola Hitne pomoći u Belom Manastiru, i Miloš, vozača autobusa.

Svjedok Ilija Čerkez prvi put daje iskaz na Sudu. Opužene Mile Bekića, Dragu Karagaču i Petra Mamulu poznaje iz viđenja, ostale zna također iz viđenja iz Belog Manastira, no, ne zna njihova imena i što su radili. Njemu osobno ništa loše nisu napravili. Nije bio kod kuće kada su uhićeni njegovi susjedi, Pavo i Vladimir Zemljak. Supruga mu je rekla da je vidjela kako su ih odvele nepoznate osobe koje su bile i u civilu i u šarenoj uniformi.

Svjedok Stevo Šantić

O okolnostima privođenja i maltretiranju pri saslušavanju

Na pitanje Predsjednika Vijeća svjedok je odgovorio da ga optuženi Sveto Jovandić nije tukao. Odvezao ga je vozilom marke «Golf» u policiju na razgovor.

Na pitanje tužitelja svjedok je opisao kako je došlo do lišavanja slobode. Optuženik je po naoružan i sa šajkačom na glavi došao po njega oko 21,30 sati. Nije rekao po čijoj ga zapovjedi privodi. Iako mu je optuženik rekao da ga vodi na razgovor, da mu se ništa neće dogoditi i da će ga vratiti, svjedok je bio neugodno iznenađen što po njega dolazi u to doba noći, tim više što su u tazbinskom srodstvu.

U policiji je odveden je u prostoriju za ispitivanje u kojoj je bilo više osoba. Na svaki njegov odgovor «ne» dobivao bi nove batine. Izbijeno mu je 4 do 5 zubi. Odveden je u ćeliju. Svjedokova supruga je telefonski molila za pomoć svoga brata Rajka Mrđe, koji je bio zapovjednik u policiji. Svjedok je iz ćelije odveden na razgovor sa Mrđom. Drugog dana je pušten je kući.

Svjedok je, na predočenje branitelja optuženoga Jovandića o iskazu na ranijoj raspravi, potvrdio da je optuženi pri njegovu privođenju rekao: *«jebesh državu kad moraš svoga čovjeka privoditi»*.

Nedolazak svjedoka

Zamjenik ŽDO iz Osijeka je predložio da se, radi provjere ranih iskaza, saslušaju svjedoci koji nisu došli na poziv Suda - Nevenka Šušak i Antun Kuček.

Odluka Vijeća o privođenju svjedoka

Vijeće je donijelo Rješenje da se na iduću glavnu raspravu privedu svjedoci Antun Kuček i Nevenka Šušak.

3. svibnja 2006. godine – saslušanje svjedoka

Svjedokinja Nevenka Šušak živjela je do veljače 1993. godine s bakom Julijanom Matošić i djedom, sto postotnim invalidom, u kući u Belom Manastiru. Nakon izlaska iz Baranje je bila na obavijesnom razgovoru u Policijskoj upravi Osječko-baranjskoj u Osijeku. Potom je, 1995. ili 1996. godine, dobila poziv od Suda gdje je davala informacije o optuženomu Mili Bekiću.

Optuženoga Mileta Bekića poznaje iz viđenja, s njegovim sinom Draganom je išla u školu, a družila se sa drugim sinom Dejanom.

U proljeće 1992. godine u bakinu kuću je, sa jednim ili dvojicom policajaca, došao optuženi Mile Bekić i tjerao baku da mora iseliti iz Baranje jer da su ustaše i da imaju radio - stanicu kojom komuniciraju s neprijateljskom stranom. Kad mu se ova verbalno suprotstavila, rekavši da ne želi i neće ići iz svoje kuće, da je nitko nema pravo tjerati iz njezina vlasništva, Mile Bekić ju je uhvatio za vrat i počeo daviti i vikati. No, ona ga je odgurnula. Pretresli su kuću, tavan, sve sobe i podrum. Radio - stanica nije nađena. Nakon toga događaja na prozor im je stavljen eksploziv, od čega je kuća uništena. Ne zna tko je podmetnuo eksploziv.

Suprug svjedokinje Nevenke Šušak protestirao je što je njegova supruga uznemirivana pozivima Suda, te što nije uvažena činjenica da ona skrbi o invalidnom djetetu. Osim toga, današnjim iskazom oni sebi čine loše jer je sin optuženoga Mileta Bekića zaposlen u Centru za obavješćivanje i može im se svašta dogoditi.

Branitelj optuženoga Mile Bekića stavio je prigovor na iskaz svjedokinje da je neistinit.

Svjedok Antun Kuček davao je više puta iskaz, u istrazi i na glavnoj raspravi. Danas tvrdi da je optuženi Sreto Jovandić, negdje pred kraj ljeta 1992. godine, došao oko 23,00 sata u njegovu kuću i odveo ga bijelim «golfom» u lovačku kuću, u šumu, u Belom Manastiru. Tu ga je davio, tukao šakama i prijetio mu. Nakon toga odveo ga je u policiju, gdje ga je šamarao, te su ga tri dana držali zatvorena, u podrumu, u samici. Odmah nakon toga otišao je u Osijek, nije išao liječniku, iako ga je bolilo u predjelu rebra, imao je modrice ali ne po licu. U vozilu kojim ga je optuženi Sreto Jovandić odveo u policiju je, po današnjem navodu svjedoka, bio i Franjo Herz, kojeg je optuženi Jovandić, pred Herzovom kućom, gurnuo iz vozila.

Branitelj optuženoga Srete Jovandića stavio je primjedbu na iskaz svjedoka, stoga što svjedok, u iskazu tijekom istrage, nije rekao da ga je optuženi Sreto Jovandić tukao, došao po njega i odveo ga. Na prethodnoj raspravi je govorio da je optuženi Jovandić došao s još jednom osobom i da su ga tukli, što znači u množini, a na današnjoj raspravi govori da ga je optuženi Jovandić sam tukao. To su tri međusobno potpuno oprečne izjave.

Predsjednik Vijeća je pitao svjedoka, zašto tijekom istrage nije, pred istražnim sucem, govorio o tome da ga je optuženik tukao i priveo, a danas govori. Pitao ga je, što je od toga točno. Svjedok je rekao da ga istražni sudac o tome nije pitao, da je istinito ono što je rekao danas. Na pitanje, o čemu ga je pitao istražni sudac, svjedok je rekao da se ne sjeća.

Zamjenik Županijskoga državnoga odvjetnika (ŽDO) iz Osijeka rekao je da nema novih dokaznih prijedloga, te je najavio izmjenu optužnice.

Branitelji su predložili da se pročitaju iskazi svjedoka koji su saslušani u ranijem tijeku postupka.

Branitelj optuženoga Nikole Alaice i optuženoga Mileta Bekića priložio je u spis kopije pisanih dokaza, te predočio Vijeću originale.

Vijeće je pročitalo pisane dokaze i iskaze svjedoka.

Iznošenje obrane

Optuženi Nikola Alaica ostao je pri svojoj obrani, iznijetoj u ranijem tijeku postupka. Rekao je da su netočne tvrdnje nekih svjedoka, kao npr. Ivana Belaja, Nele Sklepić, Borovečkog. Ako nije mogao pomoći, odmogao nije. Ponašao se prije svega kao čovjek, potom kao kršćanin, a tek nakon toga kao radnik unutarnjih poslova. Spasio je mnogo ljudi. U mirovinu je otišao prinudno, 30. lipnja 1995. godine, stoga što se nije slagao s ondašnjom politikom Srba. Od uhićenja, prije šest godina, do danas, imao je mnogo problema. Smatra se nedužnim. Prijetnja je podvedena pod radnju izvršenja kaznenog djela ratnog zločina. Puno svjedoka, koji su svjedočili protiv njega, otpalo je, a nitko nije odgovarao za lažno optuživanje.

Optuženi Mile Bekić ostao je pri ranije danoj obrani i navodima u svojoj žalbi. Čuo je, tijekom postupka, svjedoke koji su govorili o njemu neke stvari koje on nije počinio. Baranjci znaju kakav je on čovjek. Tvrdi da nije počinio stvari koje mu se optužnicom stavljaju na teret.

Optuženi Drago Karagaća u potpunosti ostaje kod svoje ranije dane obrane.

Optuženi Petar Mamula ostaje kod svoje ranije dane obrane. Od uhićenja 2000. godine, do danas, događale su mu se teške stvari. Vođen je na prepoznavanje, svjedok koji ga je optužio nije ga prepoznao niti na prepoznavanju, niti na glavnoj raspravi, a ipak je njegova izjava ušla u presudu, kojom je proglašen krivim. Nije sudjelovao ni u kakvoj grupi pa mu je žao što se postupak protiv njega nije vodio pojedinačno. Nije pripadao niti vojnoj, niti policijskoj strukturi. Nije počinio djelo koje mu se stavlja na teret.

Optuženi Milan Prusac ostaje kod obrane dane tijekom ranijeg postupka. Nije mu jasno kome je trebalo optužiti ga. Misli da je njihovo uhićenje i optuživanje trebalo poslužiti političkom trenutku, za zadovoljenje desničarskih snaga u Republici Hrvatskoj. Kome je mogao pomoći, pomogao je. Sigurno nije nikome odmogao.

Optuženi Sreto Jovandić ostao je u cijelosti kod svoje ranije dane obrane.

4. svibnja 2006. godine – izmjena optužnice

Zamjenik ŽDO-a iz Osijeka izmijenio je optužnicu br. KT-136/94, na način da se optuženi Nikola Alaica, optuženi Mile Bekić, optuženi Drago Karagaća, optuženi Milan Prusac i optuženi Sreto Jovandić optužuju da su sudjelovali u oružanoj pobuni koja je bila upravljena na ugrožavanje ustavom utvrđenog državnog i društvenog ustrojstva ili sigurnosti Republike Hrvatske. Optuženi Petar Mamula optužen je da je, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba, nečovječno postupao prema civilnom stanovništvu i nanosio mu velike patnje i ozljede tjelesnog integriteta, pa da je time počinio kazneno djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava – ratni zločin protiv civilnog stanovništva, opisan i kažnjiv po čl. 120., st.1., Osnovnoga kaznenoga zakona RH.

Optuženici su se izjasnili o izmijenjenoj optužnici.

Optuženi Nikola Alaica, Mile Bekić, Drago Karagaća, Milan Prusac i Sreto Jovandić rekli su da ostaju kod svojih obrana, koje su dali tijekom ranijeg i tijekom ovoga postupka, te da se ne smatraju krivima za kazneno djelo oružane pobune.

Optuženi Petar Mamula je rekao da je razumio izmijenjenu optužnicu u činjeničnom opisu, izjavio je da se ne smatra krivim niti za jednu inkriminaciju, koja mu se stavlja na teret, i u cijelosti je ostao kod svoje obrane. Rekao je da je bio žrtva tzv. krajiških vlasti, kao i da je sada žrtva. Dobio je otkaz od tzv. krajiških vlasti, jer su ga optuživali da štiti «ustaše». Sada ga se optužuje za djela koja nije počinio.

Branitelji optuženih Nikole Alaica, Mileta Bekića, Drage Karagaće, Milana Prusca i Srete Jovandića upozorili su da za optužene Alaicu i Prusca posjeduju Rješenja Županijskog suda u Osijeku, Istražnog odjela, kojim su ta dvojica optuženika abolirani za kazneno djelo oružane pobune. Stoga se ne može ponovo donositi presuda za oružanu pobunu, jer je to «res iudicata», pa ostaje mogućnost Vijeću da donese odbijajuću presudu. Stoga su predložili da se izvrši uvid u sudske spise i isto provjeri za ostale optuženike, jer postoji mogućnost da su i ostala tri optuženika već abolirana, za koja je Zamjenik ŽDO-a iz Osijeka izmijenio optužnicu i prekvalificirao učinjeno u kazneno djelo oružane pobune.

Branitelji optuženoga Petra Mamule predložili su da se izvrši uvid u sudski spis K-17/06, Županijskog suda u Osijeku, koji se odnosi na radnje i djelo koje se Petru Mamuli stavlja na teret u odnosu na oštećenika Antuna Kneževića, a za koje djelo je već suđeno drugim osobama.

Vijeće je prihvatilo sve dokazne prijedloge, te izvršilo uvid u spise Županijskog suda u Osijeku, br. Kio-29/97 i Kio-42/97, koji su pravomoćni, te u sudski predmet br. K-17/06. Branitelji optuženoga Petra Mamule predložili su da se razdvoji kazneni postupak u odnosu na njihovog branjenika. Vijeće je Rješenjem odbilo taj prijedlog.

Završne riječi

Zamjenik ŽDO-a iz Osijeka rekao je da je, u odnosu na optuženoga Petra Mamulu, temeljem izvedenih dokaza, nedvojbeno utvrđeno i dokazano da je optuženik počinio kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, te je predložio da ga Sud proglasi krivim i kazni po zakonu. U odnosu na optužene Nikolu Alaicu, Mileta Bekića, Dragu Karagaču, Milana Prusca i Sretu Jovandića predložio je da se, temeljem odredbe čl. 353. ZKP, donese odbijajuća presuda.

Branitelji optuženih Nikole Alaice, Mileta Bekića, Drage Karagače, Milana Prusca i Srete Jovandića smatraju da, temeljem odredbi čl. 353., t. 6., Zakona o kaznenom postupku, Sud treba donijeti odbijajuću presudu i obustaviti kazneni postupak, temeljem odredbi Zakona o općem oprost.

U odnosu na optuženoga Petra Mamulu smatraju da u ponovljenom postupku, izvedenim dokazima, nije utvrđeno niti dokazano da je optuženik počinio kazneno djelo koje mu se stavlja na teret, te stoga predlažu da Vijeće donese oslobađajuću presudu.

Optuženici su prihvatili završne riječi svojih branitelja.

Optuženi Petar Mamula prihvatio je završnu riječ svojih branitelja, te je zamolio Vijeće da pažljivo razmotri sve dokaze koji su prikupljeni i koje su on i njegovi branitelji priložili u ovom postupku, te da na temelju tih dokaza donese poštenu presudu. Kategorički je tvrdio da nije počinio kazneno djelo koje mu se stavlja na teret.

8. svibnja 2006. godine – objava presude

Vijeće za ratne zločine Županijskog suda u Osijeku je proglasilo presudu, kojom je nepravomoćno odbacilo optužbu protiv optuženoga Nikole Alaice, optuženoga Mile Bekića, optuženoga Drage Karagače, optuženoga Milana Prusca i optuženoga Srete Jovandića zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, te kojom je osudilo optuženoga Petra Mamulu, zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, na kaznu zatvora u trajanju od 4 godine i 10 mjeseci.